

Kurset për LLL

Grupi i hartimit të kualifikimit:

Anëtarët e grupit:

Prof. Dr. Skender Muji

Prof.Dr. Bajram Berisha

Porf. Dr. Muhamet Kamberi

Prof. Asoc. Alltane Kryeziu

Prof. Dr. Arben Mehmeti

Prishtinë

I – Përshkrimi i përgjithshëm

1. Grupi që do të përfshihet në këtë kualifikim

- Kush përfshihet (grupet e synuara) në këtë kualifikim:
  - Te rinj që kanë mbaruar arsimin e mesëm të përgjithshëm ose profesional dhe janë interesuar të mësojnë rreth kulturave bujqësore, bimëve foragjere dhe fermave për rritjen e kafshëve
  - Persona që janë të papunë dhe janë të interesuar të mësojnë praktika të reja për prodhuesit e kulturave të përziera dhe kafshëve
  - Studentet që janë të interesuar të administrojnë njësi të vogla të ndërmarrjeve bujqësore ose ferma, planifikojnë, organizojnë dhe kryejnë operacione bujqësore
  - Të interesuarit për të fituar njohuri për të kultivuar bimë foragjere si dhe kultura të ndryshme të tjera, shtimin e kafshëve përmes shumëllojshmërisë së mbarështimit të tyre
  - Persona që zhvillojnë aktivitete të marketingut, shitjes dhe ose shpërndarjes së produkteve bujqësore – blegtorale.
- Kriteret hyrëse për këtë kualifikim:
  - Të drejtë aplikimi kanë të gjithë interesuarit për këtë kualifikim të cilët kanë shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)
  - Dinamikën e rrjedhës së procesit, provimin pranues, shpalljen e rezultatit preliminar, ankesat dhe shpalljen e rezultatit final në mënyrë të hollësishme i përcakton konkursi publik

2. Validimi i kualifikimit

Kualifikimi validohet nga njesia për LLL, pran Fakultetit të Bujqësisë dhe Veterinarisë, Universiteti i Prishtinës.

3. Kohëzgjatja dhe kreditë

Kualifikimi do të ketë një kohëzgjatje mesatare prej **1300** orësh mësimore, ku 1 orë mësimore = 45 minuta. Ky kualifikim ka gjithsej **65** kredi.

4. Struktura e Kualifikimit

Struktura e kualifikimit (modulet obligative dhe zgjedhore):

Modulet obligative:

- Kultivimi i bimëve foragjere
- Të ushqyerit e llojeve të ndryshme të kafshëve
- Marketingu, shitja dhe shpërndarja e produkteve bujqësore – blegtorale
- Mbrojtja e bimëve
- Përmirësimi gjenetikë i kafshëve
- Kontrolli i cilësisë së prodhimeve ushqimore
- Etologjia aplikative e kafshëve
- Rritja dhe menaxhimi i shpendëve
- Përdorimi dhe mirëmbajtja e mekanizmit bujqësor
- Mirëqenia e kafshëve

Modulet zgjedhore:

- Menaxhimi i mbeturinave
- Kafshët e shoqërimit
- Bletaria
- Rritja dhe menaxhimi i joripërtypsëve
- Pjelloria e tokës dhe plehërimi

- Numri i kandidatëve: 15/grup (2 grupe për 1 vit)

5. Vlerësimi dhe Çertifikimi

- Informatat relevante për metodat e vlerësimit të moduleve (vlerësimi formativ) dhe ai përfundimtar (sumativ): Vlerësime intermedier dhe finale, punë laboratorike dhe punë në terren, seminare, projekte individuale etj.
- Me përfundimin e suksesshëm të kualifikimi kandidatit do t'i jepet një certifikatë
- Qasja e vlerësimit teorik dhe praktik %: 40% - 60%

II- Përmbajtja e Kualifikimit

1. Objektivat e përgjithshme të kualifikimit

Në përfundim të këtij kualifikimi, kandidatët do të jenë të aftë të:

- Kuptojnë nocionet bazike lidhur me prodhuesit e kulturave të përziera dhe kafshëve
- Identifikojnë instrumente të ndryshme që shfrytëzohen në këtë sektor
- Përshkruajnë metodat e ndryshme të ruajtjes dhe menaxhimit të resurseve
- Diskutojnë çështje të ndryshme emergjente lidhur me tematikat e prodhuesve dhe sfidat më të cilat ballafaqohen
- Aplikojnë metoda të avancuar në hulumtime me këtë kualifikim dhe për module specifike
- Bëjnë ndërlidhje të aspekteve teorike dhe praktike

2. Modulet e kualifikimit

1	Kultivimi i bimëve foragjere	Nr. 1	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kandidatet do të njohin mirë vetitë e përgjithshme të bimëve foragjere dhe mënyrat e kultivimit të llojeve të ndryshme 2. Të njohin aplikimin e drejt dhe me kohë të të gjitha masave të përkujdesit dhe specifike agroteknike që aplikohen gjatë kultivimit 3. Te kenë njohuri për arritjen e rendimenteve të larta si qëllim i fundit i kultivimit në prodhimtarinë e bimëve foragjere
2	Të ushqyerit e llojeve të ndryshme të kafshëve	Nr. 2	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tregojnë aftësi teorike dhe praktike lidhur me të ushqyerit e llojeve dhe kategorive të ndryshme të kafshëve varësisht prej fazave të prodhimtarisë. 2. Të jenë në gjendje të njohin përbërjen kimike të ushqimeve për kafshë, përpilimin e racione të balancuara dhe përshtatjen kërkesave të prodhimtarisë. 3. Të formojnë opinionin e tyre lidhur me kërkesat dhe principet e përgjithshme të ushqyerit të kafshëve.
3	Marketingu, shitja dhe shpërndarja e produkteve bujqësore – blegtorale	Nr. 3	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kandidati identifikon atributuesit të sipërmarrësve në bujqësi dhe zbulon grupet e konsumatorëve të rëndësishme për idenë e biznesit; 2. Analizon kërkesat dhe sjelljet e tyre 3. Zgjidh qasjen e duhur për hulumtimin e tregut 4. Vështrime në mendimin dhe vendimmarrjen e konsumatorëve
4	Mbrojtja e bimëve	Nr. 4	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kandidati do të ketë njohuri lidhur me sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat e bimëve foragjere 2. Kandidati do të jete në gjendje të identifikojnë sëmundjet dëmtuesit dhe barojat e bimëve foragjere 3. Kandidati do të dijë se cilat janë sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat e që shkaktojnë dëme ekonomike

				4. Kandidati do të fitoj njohuri rreth aplikimit të masave adekuata për mbrojtjen e bimëve foragjere si dhe kohën dhe numrin e spërkatjeve.
5	Përmirësimi gjenetikë i kafshëve	Nr. 5		1.
6	Kontrolli i cilësisë së prodhimeve ushqimore	Nr. 6	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	1. Kandidati do të përgatitet që të vlerësojnë dhe të zhvillojnë sisteme për kontrollin dhe sigurimin e cilësisë. 2. Në mënyrë specifike, ata do të përvetësojnë njohuri teorike dhe praktike rreth identifikimit të parametrave të ndryshëm që ndikojnë në cilësinë e ushqimit. 3. Studentët do të përvetësojnë gjithashtu njohuri për aplikimin e masave, metodave dhe procedurave të kontrollit të cilësisë.
7	Etologjia aplikative e kafshëve	Nr. 7	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	1. Kandidati do të njoh mënyrat e komunikimit midis kafshëve 2. Të kuptoj ndikimin e sjelljes në organizimin e jetës sociale 3. Njoh ndikimin e sjelljes së kafshëve në jetën e tyre 4. Të ndërlidh njohuritë e biologjisë filogjenetike dhe biologjisë së konservimit me sjelljen e kafshëve
8	Rritja dhe menaxhimi i shpendëve	Nr. 8	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	1. Kandidati do të njohë rëndësinë së rritjes, kultivimit të shpendëve dhe qëndrueshmërinë e biznesit të shpendëve; 2. Të njoh kërkesat e shpendëve për kushtet e mbajtjes, madhësinë e fermës dhe lokacionin e ndërtimit të fermës; 3. Do të jetë në gjendje të njohë racat e shpendëve, fazat e prodhimit, vlerësimin e vezëve për çelje, fazat e inkubimit dhe cilësinë e zogjve njëditorë. 4. Do të dijë praktikat gjatë rritjes, të ushqyerit, masat parandaluese për mbrojtjen e shpendëve nga sëmundjet, përgatitjen e produkteve për treg dhe përpilimin e formave të ndryshme për mbajtjen e shënimeve të prodhimit.
9	Përdorimi dhe mirëmbajtja e mekanizmit bujqësor	Nr. 9	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	1. Analizimi i çështjeve dhe kufizimeve të mëdha në inxhinieri bujqësore si dhe identifikon kufizimet lidhur me fuqinë dhe makinerinë bujqësore; 2. Identifikimi i elektrifikimit bujqësor, aplikimi; kuptojn sistemin e prodhimit të vogël dhe strukturën bujqësore

				<ol style="list-style-type: none"> Kuptoni strukturën e ruajtjes dhe konservimit të tokës, ujit, pajisjet matëse, mjetet dhe pajisjet diagnostikuese Përmirësimi i efikasitetit në terren, përputhja e madhësisë dhe kapacitetit të makinës: kapacitetet teorike, efektive dhe aktuale
10	Mirëqenia e kafshëve	Nr. 10	<p>100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5</p>	
11	Menaxhimi i mbeturinave	Nr. 11	<p>100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5</p>	<ol style="list-style-type: none"> Kandidatet identifikojnë problemet mjedisore të shkaktuara nga mbeturinat Kuptojnë rëndësinë e menaxhimit adekuat të mbeturinave Identifikojnë dhe njohin disa nga metodologjitë e deponimit dhe riciklimit të mbeturinave Integrojnë njohuritë paraprake nga biologjia dhe ekologjia në adresimin e çështjeve mjedisore që kanë të bëjnë me mbeturinat.
12	Kafshët e shoqërimin	Nr. 12		
13	Bletaria	Nr. 13	<p>100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5</p>	<ol style="list-style-type: none"> Kandidatët do të fitojnë njohuri themelore mbi morfologjinë dhe fiziologjinë e bletëve dhe habitatin e tyre. Të kuptojnë rolin e bashkëpunimit të bletarisë me produktet bujqësore lokale, shërbimet e ekosistemit. Të kuptojnë rëndësinë e menaxhimit të drejtë dhe profesional të bletëve në mardhënie me kushtet klimatike sipas periudhave të vitit. Të kenë njohuri në identifikimin e sëmundjeve, parazitëve dhe dëmtuesëve të bletëve, trajtimin e tyre dhe mbajtjen nën kontrollë.
14	Rritja dhe menaxhimi i joripërtypësve	Nr. 14	<p>100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5</p>	<ol style="list-style-type: none"> Kandidati do të njohë rëndësisë së rritjes, kultivimit të derrave/kuajve dhe qëndrueshmërinë e biznesit me këto kafshë; Të njoh kërkesat e derrave/kuajve për kushtet e mbajtjes, madhësinë e fermës dhe lokacionin e ndërtimit të fermës; Do të jetë në gjendje të njohë racat e derrave/kuajve, fazat e rritjes, vlerësimin e trendit të rritjes dhe zhvillimit Do të dijë praktikat gjatë rritjes, të ushqyerit, masat parandaluese për mbrojtjen e derrave/kuajve nga sëmundjet, përpilimin e formave të ndryshme për mbajtjen e shënimeve të prodhimit.

15	Pjelloria e tokës dhe plehërimi	15	100 orë mësimore 33.3 % Teori 50 % Praktikë 12.5 % Vlerësim 4.2 % tjera Kredi: 5	
-----------	--	----	---	--

Modulet obligative:

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Kultivimi i bimëve foragjere	Nr. 1
Qëllimi	Qëllimi i modulit është njohja praktikat e kultivimit të bimëve foragjere	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraparak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit 1. RM1 (titulli): Kandidatet do të njohin mirë vetitë e përgjithshme të bimëve dhe mënyrat e kultivimit të llojeve të ndryshme		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Rëndësia e kultivimit të bimëve foragjere - Mënyrat e kultivimit - Kërkesat e bimëve foragjere gjatë procesit të kultivimit etj. 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të di rreth rëndësisë se kultivimit të bimëve foragjere - Të njoh bazën teorike të procesit të kultivimit - Të di rreth aspekteve praktike të makinerive të përdorura në proces kultivimit - Të i dijë kërkesat agroekologjike dhe mikroklimatike të bimëve foragjere për kultivim 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime ; - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit 1. RM2 (titulli): Të njohin aplikimin e drejt dhe me kohë të të gjitha masave të përkujdesit dhe specifike agroteknike që aplikohen gjatë kultivimit të bimëve foragjere		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e tokës për mbjelljen e bimëve foragjere - Mbjellja e bimëve foragjere - Masat e përkujdesit gjatë kultivimit të bimëve foragjere 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të kryej procedurat operative në përgatitje të tokës për mbjellje - Të përcjell fazat e zhvillimit të bimëve foragjere - Të i njoh teknikat e kultivimit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM3 (titulli): Te kenë njohuri për arritjen e rendimenteve të larta si qellim i fundit i kultivimit ne prodhimtarinë e bimëve foragjere		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Përckatimi i zonave për 	Kandidati duhet:	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i

<p>kultivim</p> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatija e bimëve foragjere për ushqim të kafshëve 	<ul style="list-style-type: none"> - Të zgjedhja e vendit e duhur ku do të kultivohen bimët foragjere - Të njoh praktikat e qendrueshme të kultivimit të bimëve foragjere - Të di rreth mënyrave të përgatijes së bimëve foragjere për të ushqyerit e kafshëve 	<p>një punë praktike apo një hulumtimi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul duhet të përfshij komponentët kyçe në kultivimin e bimëve foragjere 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Per realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla ligjërimi - Laboratorë - Fusha të mbjellura me bimë foragjere etj. - Pajisje mobile etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Të ushqyerit e llojeve të ndryshme të kafshëve	Nr. 2
Qëllimi	Moduli ka për ka për qëllim që pjesëmarrësve të iu ofroj njohuri të mjaftueshme teorike dhe praktike për mënyrën e të ushqyerit të kafshëve dhe përpilimin e racioneve të balancuara të llojeve të ndryshme të kafshëve në pikëpamje të gjitha kërkesave me lëndë ushqyese	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Tregojnë aftësi teorike dhe praktike lidhur me të ushqyerit e llojeve dhe kategorive të ndryshme të kafshëve varësisht prej fazave të prodhimitarisë.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Principet e përgjithshme të ushqyerit të ripërtypësve; Të ushqyerit e gjedheve, karakteristikat anatomike dhe fiziologjike të organeve të tretjes të gjedhit, proceset biokimike të zbrërthimit të lëndëve ushqyese në rumen. - Të ushqyerit e lopëve në bazë të ciklit prodhues, të ushqyerit e lopëve në periudhën e tharjes, të ushqyerit e lopëve në laktacion. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të i njoh parimet e përgjithshme të ushqyerje se kafshëve - Të i njoh karakteristikat anatomike të organeve të tretjes - Të ketë njohuri rreth aparatit të tretjes - Të ketë njohuri rreth procese biokimike - Të përshkruaj ciklin e prodhues në bazë të të ushqyerit etj 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli): Të jenë në gjendje të njohin përbërjen kimike të ushqimeve për kafshë, përpilimin e racione të balancuara dhe përshtatjen kërkesave të prodhimitarisë.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Racionet në të ushqyerit e gjedheve, të ushqyerit dimërorë dhe të ushqyerit verorë. - Marrëdhëniet në mes ushqimeve voluminoze dhe të koncentruara në racion, mundësia e shfrytëzimit të uresë në të ushqyerit e lopëve qumështore. - Të ushqyerit e viçave, vlera ushqyese dhe imunologjike e kulloshtrës, sistemet e të 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të tregoj rreth racioneve të të ushqyerit - Të bëjë lidhshmëri ne mes të ushqimeve voluminoze dhe te koncentruar - Të di rreth kërkesave për ushqim të kafshët - Të di rreth vlerave ushqyese të ushqimeve - Të ofroj njohuri kategori të ndryshme të kafshëve sa i përket të të ushqyerit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj

<p>ushqyerit të viçave. Të ushqyerit e kategorive të ndryshme të gjedhit për trashje.</p>		
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM3 (titulli): Të formojnë opinionin e tyre lidhur me kërkesat dhe principet e përgjithshme të ushqyerit të kafshëve.</p>		
<p>Përmbajtja</p>	<p>Kriteret e vlerësimit (performancës)</p>	<p>Instrumentet e vlerësimit</p>
<p>- Njohurit e përgjithshme lidhur me kërkesat e të ushqyerit për llojeve të ndryshme të kafshëve: Shpendëve Deleve Kuajve Lepujve etj</p>	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë lidhur me kërkesat e të ushqyerit për grupet e ndryshme të kafshëve: <ul style="list-style-type: none"> o Shpendëve o Deleve o Kuajve o Lepujve 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul synon ti aftësoj kandidatet me njohuri të përgjithshme lidhur me të ushqyerit e llojeve dhe kategorive të ndryshme të kafshëve varësisht prej fazave fiziologjike të kafshëve. Trajton tema të veçanta lidhur me ushqimet si : njohja me vlerat energjetike, proteinike, vitaminoze etj. 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Per realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Vizita në terren etj 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Marketingu, distribuimi dhe shitja e produkteve bujqësore – blegtorale	Nr. 3
Qëllimi	Përmes këtij kursi pjesëmarrësit do të fitojnë njohuri për bizneset në fushën e bujqësisë.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimiti i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidati identifikon atributuesit të sipërmarrësve në bujqësi dhe zbulon grupet e konsumatorëve të rëndësishme për idenë e biznesit;		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Kush janë bizneset? - Vendimi fillestar - Kuptimi i suksesit të biznesit: strategji, fat dhe politikë 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ti identifikoj bizneset - Të njoh proceset inciuese - Të përcaktoj grupet e konsumatorve - Të zhvilloj konceptet e suksesit në biznes - Të aplikojë strategji politike në ide biznesore 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli): Analizon kërkesat dhe sjelljet e tyre		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Financimi i biznesit - Bizneset e vogla dhe inovacionet - Ndërmarrje antisociale, jologjore dhe kriminale. Politika e ndërmarrjeve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të ketë njohur rreth finacave - Të njoh aktet normative të funksionimit të firmave të vogla, ndërmarrjeve antisociale, jologjore etj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM3 (titulli): Zgjidhë qasjen e duhur për hulumtimin e tregut		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Konkurrenca Globale e Qyteteve, Zhvillimi Rajonal i qyteteve - Inovacionet sociale, Njohuritë dhe rrjeti në qytetet e zgjuara Bizneset e qëndrueshme - Ndërmarrësia Institucionale dhe Planifikimi 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të ketë njohuri për zhvillimin e konkurrencave - Të zhvilloj ide inovative - Të krijoj dokumente zhvillimore - Të bëjë planifikime 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj

Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM4 (titulli): Vështrime në mendimin dhe vendimmarrjen e konsumatorëve		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Studimet e rasteve të bujqësisë - Krahasimi i përdorimit të tokës dhe zhvillimi i qëndrueshë - Identifikimi i Funkcionalitetit të sistemeve bujqësore 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të zgjeroj format e hulumtimit - Të krahasoj raste studimi nga shembuj të ndryshëm në botë - Të identifikoj funksionet që i ofrojnë sistemet bujqësore - Të bëjë lidhshmëri në mes të popullsisë dhe tokës bujqësore 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul mundëson kandidatëve të kuptojnë biznesin, përkufizimet rreth ndërmarrësisë në fushën e bujqësisë, rolin e ndërmarrësisë në krijimin e bizneseve të vogla dhe të mesme, funksionin e tyre dhe rëndësinë e biznesit në ekonominë kombëtare, ekonominë e tregut etj. 	
Baza materiale e domosdoshme	<p>Per realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Kompjuter etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Mbrojtja e bimëve	Nr. 4
Qëllimi	Qëllimi i studimit të lëndës Mbrojtja e bimëve është që te njoftohen studentet me sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat kryesore të bimëve foragjere, pastaj te njoftohen me simptomat qe shkaktojnë ato, biologjinë e sëmundjeve, insekteve dhe barojave si dhe masat për mbrojtjen e bimëve foragjere	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidati do të ketë njohuri lidhur me sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat e caktuara		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Koncepti për sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat e bimëve dhe klasifikimi i tyre. - Përhapja e sëmundjeve, dëmtuesbe dhe barojave dhe veprimi i tyre në bimët foragjere 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të identifikoj sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat kryesore të bimëve foragjere - Të bëjë klasifikimin e sëmundjeve, dëmtuesive dhe barojave - Të di rrugët e përhapjes së shkaktarëve të sëmundjeve, dëmtuesve dhe barojave - Të njoh veprimet e sëmundjeve, dëmtuesve dhe barojave tek bimët foragjere 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli): Kandidati do të jetë në gjendje të identifikojë sëmundjet, dëmtuesit dhe barojat tek bimët foragjere		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Sëmundjet kryesore (blozene e misrit, blozen eelbit, urthin e grurit, fuzarizot etj.) - Dëmtuesit kryesor (ushunjezen e drithërave, krimbin e misrit, turigjtine e terfilit etj.) - Barojat kryesore (minuerin e bardhë, cirzen e arave, nenën e përveshur, tatullen etj.) 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të di për shkaktarët sëmundjeve, dëmtuesve dhe barojat - Të di për simptomat - Të ketë njohuri rreth efekteve të këtyre sëmundjeve të njeriu - Të sugjeroj masat për trajtim etj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM3 (titulli): Kandidati do të dinë se cilat janë sëmundjet dëmtuesit dhe barojat që shkaktojnë dëme ekonomike		

Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Sëmundjet kryesore (blozene e misrit, blozen eelbit, urthin e grurit, fuzarizot etj.) - Dëmtuesit kryesor (ushunjezen e drithërave, krimbin e misrit, turigjtine e terfilit etj.) - Baroajt kryesore (minuerin e bardhë, cirzen e arave, nenën e përveshur, tatullen etj.) 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të di për shkaktarët e këtyre sëmundjeve, dëmtuesve dhe barojave - Të di për simptomat, dëmet dhe determinimin e tyre - Të ketë njohuri rreth efekteve të këtyre sëmundjeve të njeriu - Të sugjeroj masat për trajtim dhe mbrojtje etj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit</p> <p>RM4 (titulli): Kandidati do të fitoj njohuri rreth aplikimit të masave adekuate për mbrojtje kundër këtyre sëmundjeve, dëmtuesve dhe barojave si dhe kohen dhe numrin e spërkatjeve</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Aplikimi i pesticideve - Herbicideve - Fungicideve - Preparatet biologjike kundër sëmundjeve, dëmtuesve dhe barojave 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të identifikoj pesticide e nevojshme për trajtim - Të di jrrreth efekteve anësore të pesticideve - Të dij rreth menaxhimit të integruar të pesticideve - Të aplikoj metoda biologjike të mbrojtjes së bimëve nga dëmtuesit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul duhet të ofroj të dhëna specifike për mbrojtjen e bimëve nga dëmtuesit 	
Baza materiale e domosdoshme	<p>Për realizimin e modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Substanca kimike - Mjete dhe pajisje gjatë punës praktike në fusha të kultivuara më bimë foragjere etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Përmirësimi gjenetik i kafshëve	Nr. 5
Qëllimi	Qëllimi i modulit/lëndës është që pas përfundimit pjesëmarrësit të arrijnë të njohin dhe interpretojnë objektivat e përmirësimit gjenetik të kafshëve. Kjo është fushë shkencore merret me përmirësimin gjenetik të kafshëve shtëpiake me qëllim të rritjes së produktivitetit, por edhe veçorive tjera me interes.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraparak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidatet duhet të përvetsojnë metodat dhe teknikat për përmirësimin gjenetik të kafshëve të ndryshme shtëpiake.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Baza gjenetike e kafshëve. - Bazat molekulare të trashëgimisë. - Përmirësimi gjenetik i kafshëve - Metodatat/teknikat e përmirësimit gjenetik dhe seleksionimit të kafshëve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të ketë njohuri për konceptet bazike në gjenetikë - Të di principet e bazave të biologjisë molekulare - Të njoh mënyrat, metodat/teknikat e përmirësimit gjenetik të kafshëve - Të di metodat bazike për seleksionimin e racave të shtazëve 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një pune praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim; - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli): Kandidati do të mësojë mënyrën e krijimit dhe mirëmbajtjes së racave dhe do të njoh burimet e variabilitetit gjenetik.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Përhapja e materialit gjenetik të kafshëve; - Koncepti i krijimit/përmirësimit të racave të kafshëve; - Konservimi dhe organizimi i bankës së gjeneve; - Burimet e variacionit gjenetik; - Mutacionet, rekombinimi i gjeneve, transferi i gjeneve. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të di rreth përhapjes së materialit gjenetik të kafshëve - Të përshkruaj krijimin/përmirësimin e racave - Të di rreth konservimit të materialit gjenetikë - Të sqaroj burimet e variacionit gjenetike dhe shkaqet e mutacioneve. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Demonstrime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM3 (titulli): Kandidati duhet të njohin në tersi procesin trashëgimise, heritabilitetit, ibridingut dhe të heterozisit.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit

<ul style="list-style-type: none"> - Trashëgimia dhe ndryshueshmëria e tipareve cilësore dhe sasiore. - Trashëgimia poligenike. - Heritabiliteti. - Rëndësia e heterozisit - Rëndësia e inbridingut. - 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të përshkruaj dhe sqaroj shkaktaret e ndryshimeve cilësore dhe sasiore në trashëgim - Të përshkruaj praktikisht heritabilitetin, heterozisin dhe procesin e inbridingut - 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Kandidati duhet te zotrojne njohuri te mjaftueshme rreth Bioteknologjise bashkëkohore deri te organizmat-shtazët e modifikuarra gjenetikisht (OMGj) dhe klonimi.</p>		
<p>Përmbajtja</p>	<p>Kriteret e vlerësimit</p>	<p>Instrumentet e vlerësimit</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Procesi i domestikimit te kafshëve; - Bioteknologjia e riprodhimit te shtazëve (IA, IVF, ET etj); - Prodhimi i shtazëve transgjenike (OMGj), strategjitë, qëllimi dhe fushat e aplikimit; - Klonimi i shtazeve-llojet; - Bioteknologjia dhe etika. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Te përshkruaj dhe sqaroj procesin e domestikimit te shtazëve; - Të përshkruaj dhe sqaroj metodat e bioteknologjise se riprodhimit; - Të përshkruaj metodat bazike te prodhimit te shtazëve transgjenike (OMGj); - Te sqaroj metodat kryesore te klonimit te shtazëve - Te interpretoj rregullat bazike te etikes ne bioteknologji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul duhet të ofroj të dhëna specifike për përmirësimin gjenetikë të shtazëve, metodat e kryqëzimeve, burimeve të variabilitetit, bioteknologjine shtazore etj 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Kompjuterë - etj 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Kontrolli i cilësisë së prodhimeve ushqimore	Nr. 6
Qëllimi	Qëllimi i modulit është fitimi i njohurive dhe familjarizimi i studentëve me parimet e sistemeve të menaxhimit për sigurimin dhe kontrollin e cilësisë në industrinë ushqimore.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	1 semestër, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidatët do të përgatiten që të vlerësojnë dhe të zhvillojnë sisteme për sigurimin dhe kontrollin e cilësisë së prodhimeve ushqimore.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Rëndësia e sigurimit dhe kontrollit të cilësisë në industrinë ushqimore; - Dimensionet, standardet, përcaktimi i cilësisë; - Programet dhe sistemet e cilësisë në industrinë ushqimore. 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të sqaroj rëndësinë e kontrollit në industrinë ushqimore; - Të njoh standardet e përcaktimit të cilësisë; - Të aplikoj programe dhe sisteme të avancuara në funksion të sigurimit të cilësisë në industrinë ushqimore. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkriminjepunepraktikeapojnjehulumti mi; - Tëshprehurit me gojë; - Tëshprehurit me shkrim; - Prezantime; - Testimeetj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit:		
RM2 (titulli): Në mënyrë specifike, studentët do të përvetësojnë njohuri teorike dhe praktike rreth identifikimit të treguesve të ndryshëm që ndikojnë në cilësinë e ushqimit.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Standardet e sistemit të cilësisë; - Standardet e sistemit të cilësisë ISO; - Programet GMP (praktikat e mira të përpunimit); - Programet HACCP; - Dokumentet: SOP, GMO, QCA, PSM, të pajisjeve etj. 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të zbatoj standardet e cilësisë; - Të dij përparësitë e sistemit ISO; - Të aplikoj programet GMP dhe HACCP; - Të përdorë dokumentet: SOP, GMO, QCA, PSM. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkriminjepunepraktikeapojnjehulumti mi; - Tëshprehurit me gojë; - Tëshprehurit me shkrim; - Prezantime; - Testimeetj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit:		
RM3 (titulli): Studentët do të përvetësojnë gjithashtu njohuri për aplikimin e masave, metodave dhe procedurave të kontrollit të cilësisë.		

Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Auditimet e përpunimit: kontrolli i operacioneve të përpunimit; - Auditimet GMP dhe auditimet e cilësisë së prodhimit; - Metodatat statistikore për kontrollin e cilësisë në industrinë ushqimore. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të sqaroj proceset e auditimit; - Të dij të zbatoj auditimet për GMP; - Të përdorë metodatat statistikore për kontrollin e cilësisë në industrinë ushqimore; - Të zbatoj programe të avancuara dhe softwer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkriminjepunepraktikeapojhulumti mi; - Tëshprehurit me gojë; - Tëshprehurit me shkrim; - Prezantime; - Testimeetj.
Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve	<p>Ky modul duhet të jetë një përshkrim gjithëpërfshirës rreth sigurimit të cilësisë duke filluar nga konceptet për të vazhduar me zbatimin praktik të menaxhimit të cilësisë.</p>	
Baza materiale e domosdoshme	<p>Për realizimin në mënyrë të përshtatshme të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë; - Reparte për përpunimin e prodhimeve ushqimore; - Laboratorë për kontrollin e prodhimeve ushqimore; - Kompjuter etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Etologjia aplikative e kafshëve	Nr. 7
Qëllimi	Ky modul ka për qëllim zhvillimin e njohurive rreth Etologjisë aplikative të kafshëve, komunikimit dhe ndërtimit të strukturave sociale si dhe në mënyrë që të përmirësoj efikasitetin e fermës dhe kontrollin e saj. Etologjia aplikative është term i përgjithshëm për mënyrën e menaxhimit të fermës me metoda të ndryshme që aplikohen për të mbajtur një fermë produktive dhe fitimprurëse duke i njohur sjelljet e kafshëve në mënyrë që të shfrytëzohet potenciali gjenetik prodhues të kafshëve.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidati do të njoh mënyrat e komunikimit ndërmjet kafshëve		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (përformancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Aspekti fiziologjik i sjelljes tek kafshët - Aspekti gjenetik i sjelljes - Të mësuarit tek kafshët - Komunikimi tek kafshët 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të pasqyroj aspektet fiziologjike të sjelljes së kafshëve - Të tregoj për gjenetikën e sjelljes - Të sqaroj mënyrën e të mësuarit të kafshët - Të tregoj llojet e komunikimit tek kafshët 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli): Të kuptoj ndikimin e sjelljes në organizimin e jetës sociale		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (përformancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Sjellja sociale dhe hierarkitë tek kafshët - Territorialiteti - Sjellja riprodhuese - Përkujdesja prindëror 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë për sjelljen prindërore të kafshëve - Të dijë për kujdesinë për pasardhës - Të shpjegon pse disa nga kafshët kujdesen jashtëzakonisht shumë për të vegjlit e tyre. - Të dijë për mënyrat e riprodhimit të kafshëve. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM3 (titulli): Njohin ndikimin e sjelljes së kafshëve në jetën e kafshëve		

Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (përformancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Mekanizmat e vendimmarrjes - Vetjakësia dhe altruizmi - Çrregullimet e sjelljes, Stresi mirëqenia e kafshëve - Strategjitë alternative - Ndërlidhja e njeriut dhe kafshëve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë cilët janë mekanizmat e vendimmarrjes të kafshët - Të sqaroj altruizmin - Të tregoj strategji alternative rreth sjelljes së kafshëve - Të pasqyrojë lidhje ndërmjet sjelljes dhe evolucionit . 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Të ndërlidhin njohuritë e biologjisë filogjenetike dhe biologjisë së sjelljes së kafshëve</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Sjellja e gjedheve dhe ripërtpësve tjerë - Sjellja e derrave - Sjellja e Shpendëve - Sjellja e derrave - Sjellja e kuajve - Sjellja e qenve dhe maceve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të tregoj çka e shkakton evolucionin e sjelljes së kafshëve - Të njohin faktorët kryesor që ndikojnë në sjelljet e kafshëve, duke përfshirë ata të mjedisit të jashtëm, faktorët e brendshëm, faktorët gjenetik - Të dijë për sjelljen e kafshëve të caktuara. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim; - Prezantime - Testime etj.
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul ka të bëjë me ligjshmëritë dhe konceptet e sjelljes tek kafshët, mënyrat e të mësuarit tek kafshët, ndikimin e sjelljes në të ushqyer, riprodhim, përkujdesje për të vegjlit, përkatësinë grupore si dhe aspektet fiziologjike dhe psikologjike të sjelljes. 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompjuterët, - Video Projektori, - Tabela të mençura - Mjetet dhe Pajisjet për vëzhgim të faunës në natyrë 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Rritja dhe Menaxhimi i Shpendëve	Nr. 8
Qëllimi	Qëllimi i modulit është t'ju ofrojë pjesëmarrësve të gjitha njohuritë dhe aftësitë që ju nevojiten për të rritur shpendët për mish dhe vezë dhe për të menaxhuar një biznes komercial të shpendëve	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
2. RM1 (titulli): Kandidatet do të njohin mirë rëndësinë e mbajtjes së shpendëve, mënyrat e rritjes dhe kultivimit të tyre si dhe ekonominë e mbajtjes së shpendëve		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Rëndësia e rritjes dhe kultivimit të shpendëve në aspektin ekonomik; - Sistemet e mbajtjes së shpendëve; - Infrastruktura minimale për mbajtjen e shpendëve; 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të di rreth rëndësisë së rritjes dhe kultivimit të shpendëve; - Të vlerësoj qëndrueshmërinë e biznesit të shpendëve; - Të njoh kërkesat për një strehim të mirë të shpendëve; - Të dijë rreth madhësisë dhe lokacionit e ndërtimit të objektit për mbajtjen e shpendëve; - Të vlerësoj strukturën e një ferme të shpendëve dhe karakteristikat e një sistemi të mirë strehimi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
2. RM2 (titulli): Të njohin racat dhe hibridet e shpendëve varësisht nga qëllimi i prodhimitarisë, vlerësimin e vezëve për inkubim, procesin e inkubimit të vezëve (çeljes së zogjve) dhe vlerësimin e zogjve njëditorë (pas çeljes).		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Identifikimin e racave dhe hibrideve të përshtatshme të shpendëve - Cilësia e vezëve për inkubim dhe Procesi i inkubimit - Vlerësimi i zogjve njëditor 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të përzgjedh racat apo hibridet adekuate, varësisht nga qëllimi i prodhimitarisë së fermës; - Të vlerësoj vezët që dedikohen për çelje; - Të përcjell fazat e procesit të inkubimit të vezëve; - Të vlerësoj vitalitetin apo cilësinë e zogjve njëditorë 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Demonstrime, - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM3 (titulli): Te kenë njohuri për menaxhimin e shpendëve sipas fazave të rritjes dhe menaxhimit të të ushqyerit të shpendëve		

Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Përshkrimi i menaxhimit të përgjithshëm të zogjve; - Zbatimi i praktikave të duhura të menaxhimit të zogëzave, pulave vojëse dhe zogjve për mish; - Kryerja e aktiviteteve të zakonshme të menaxhimit të shpendëve, si pastrimi dhe dezinfektimi, këputja e sqepit, ngjitja e fecesit në vrimën anale, vaksinimi dhe asgjësimi; - Të ushqyerit e shpendëve sipas kategorive. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë praktikat menaxhuese të përgatitjes para dhe pas arritjes së zogjve; - Të njohë praktikat menaxhuese të rritjes së zogëzave, pulave vojëse dhe zogjve për mish (bojlerëve); - Të njohë praktikat e higjienës, këputjes së sqepit, mënjanimin e kapsllëkut të zogjtë, vaksinimit dhe arsytet e asgjësimit të zogjve. - Të dijë kërkesat e shpendëve për lëndë ushqyese; - Të njohë principet e përpilimit të racioneve; - Të njohë llojet e racioneve - Të njohë sistemet e të ushqyerit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Demonstrime, - Testime etj
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit</p> <p>RM4 (titulli): Integrojnë njohuritë paraprake nga biologjia dhe ekologjia në adresimin e çështjeve mjedisore që kanë të bëjnë me mbeturinat.</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Menaxhimi i shëndetit të shpendëve; - Menaxhimi i prodhimit; - Mbajtja e shënimeve; 	<p>Kandidatët duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të njohë marrjen e masave të nevojshme parandaluese dhe kontrolluese për të mbrojtur shpendët; - Të njohë simptomat e sëmundjeve të shpendëve; - Përgatitja e produkteve të shpendëve për treg; - Shënimet për rritjen; - Shënimet për prodhimin e vezëve; 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Demonstrime, - Testime etj
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul duhet të përfshij komponentët kyçe në rritjen dhe menaxhimin e shpendëve 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla ligjërimi - Laboratorë - Ferma të zogjve, zogëzave dhe pulave vojëse etj. - Pajisje mobile etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Përdorimi dhe mirëmbajtja e mekanizmit bujqësor	Nr. 9
Qëllimi	Moduli prezanton pjesëmarrësit për fuqinë dhe makineritë, për elektrifikimin bujqësor dhe për aplikimet (motorët, kontrollet, trajtimin dhe përpunimin e materialeve), strukturat bujqësore (planet, ngarkesat, materialet e ndërtimit dhe paraqitjen dhe projektimin) dhe ruajtjen e tokës dhe ujit, strukturat e kullimit dhe konservimit).	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Analizimi i çështjeve dhe kufizimeve të mëdha në inxhinieri bujqësore si dhe identifikon kufizimet lidhur me fuqinë dhe makinerinë bujqësore;		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Përkufizimi i inxhinierisë bujqësore. Pyetje tipike që lidhen me menaxhimin e makinerive - Fuqia dhe makineritë (motorët, transmetimi i fuqisë, përfshirë hidraulikën, makineritë e përpunimit, kalibrimet dhe pajisjet e korrje) - Elektrifikimi bujqësor dhe aplikimet (motorët, kontrollet, trajtimi dhe përpunimi i materialeve) 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të përshkruaj rolin e inxhinierisë bujqësore - Të bëjë menaxhimin efikas të makinerive - Të zhvilloj aftësi në përdorim dhe njohje të mekanizmit bujqësor - Të nxisë aplikimin e metodave bashkëkohore fushën e përdorimit të mjeteve bujqësore 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli): Identifikimi i elektrifikimit bujqësor, aplikimi; kuptojn sistemin e prodhimit të vogël dhe strukturën bujqësore		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Strukturat bujqësore (planet, ngarkesat, materialet e ndërtimit dhe faqosja dhe dizajni) - Ruajtja e tokës dhe ujit (monitorimi, harta, kullimi dhe konservimi) 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të tregoj rreth strukturave dhe dizajnit të mekanizmit bujqësor - Të zhvilloj praktika të qëndrueshme në menaxhim të tokës dhe ujit - Të paraqes ide të reja në 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me

<ul style="list-style-type: none"> - Sistemi i prodhimit bujqësor 	<p>aplikim të mekanizmit bujqësor</p>	<p>gojë;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM3 (titulli): Kuptoni strukturën e ruajtjes dhe konservimit të tokës, ujit, pajisjet matëse, mjetet dhe pajisjet diagnostikues</p>		
<p>Përmbajtja</p>	<p>Kriteret e vlerësimit (performancës)</p>	<p>Instrumentet e vlerësimit</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Praktikrat e qëndrueshme të ujit, sistemet dhe pajisjet e ujitjes - Planifikimi dhe menaxhimi i fermës, qasja në informata mbi teknologjitë e avancuara dhe të qëndrueshme, informacioni i tregut dhe burimet e financimit 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të planifikoj qëndrueshmëri të resurseve - Të minimizoj shpenzimet - Të zhvilloj plane menaxhuese rreth fermave - Të përdorë teknologji me qëllim të avancimit të sistemeve bujqësore 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Përmirësimi i efikasitetit në terren, përputhja e madhësisë dhe kapacitetit të makinës: kapacitetet teorike, efektive dhe aktuale</p>		
<p>Përmbajtja</p>	<p>Kriteret e vlerësimit</p>	<p>Instrumentet e vlerësimit</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Ruajtja e tokës për tokën bujqësore: mbulesë vegetative, mulqërim, mbjellje me hulli, mbjellje me konture, aplikimi i qarkullimit bimor - Fushëveprimi i kulturave foragjere - Kërkesat për tokën dhe klimatike për kulturat e ndryshme të bimëve foragjere, varietetet e përmirësuara, kriteret për përzgjedhjen e vendeve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të bëjë mbjellje në terrene të ndryshme - Të aplikoj qarkullimin bimor - Të zgjeroj fushëveprimin e kulturave - Të analizoj kërkesat klimatike të tokës - Të vendos kritere përzgjedhëse për kultura etj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<p>- Ky modul paraqet metodologjitë në spektrin e gjerë të mekanizmit bujqësor, duke përfshirë sigurinë, identifikimin dhe përdorimin e mjeteve, metodologjinë e ndërtimit, sistemet e fuqisë bujqësore dhe zbatimin e metodologjive përmes aktivitetit të strukturuar eksperimental</p>	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Per realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Laboratorë, - Pajisje të mekanizmit bujqësor etj
--	---

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Mirëqenia e kafshëve	Nr. 10
Qëllimi	Qëllimi i modulit është të analizojë mirëqenien e kafshëve gjatë mbajtjes dhe për eksperimentim ka për qëllim ngritjen e njohurive të kandidatëve, lidhur me ndryshimet e mundshme në organizmin e kafshëve shtëpiake dhe te atyre të egra si rezultat i faktorëve të jashtëm si dhe faktorëve gjenetik dhe fiziologjik. Mirëqenien e kafshëve, Legjislacioni në lidhje me mirëqenien e kafshëve, Pesë liritë e kafshëve, Mirëqenia dhe ngordhja e kafshëve, Investimi dhe përfitimi tek mirëqenia e kafshëve, Parametrat fiziologjik dhe Mirëqenia e kafshëve.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidati analizon çështjet kryesore dhe identifikon		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Hyrje, etika e kafshëve - Kuptimi i Mirëqenies së Kafshëve - Sfida mjedisore dhe agjencitë e kafshëve 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të sqaroj rolin e etikës në mirëqenien e kafshëve në një mënyrë praktike. - Të sqaroj faktorët kryesor që ndikojnë në Mirëqenien e kafshëve - Të përshkruaj kuptimin e Mirëqenies së kafshëve dhe eksperimentet me lloje të ndryshme të kafshëve, - 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM2 (titulli: Identifikimi i aktorëve dhe palëve		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Zbatimi i Standardeve Efektive dhe Sistemet e shënimit për Vlerësimin e Mirëqenies së Kafshëve në Ferma dhe Thertore - Uria dhe etja - Dhimbje 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të di rëndësinë e kushteve të mbarështrimit të kafshëve shtëpiake - Të analizojë Pesë liritë e kafshëve - Të identifikojë shkaqet e paraqitjes së urisë dhe etjes 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime

<ul style="list-style-type: none"> - Frika dhe emocione të tjera negative - 	<p style="text-align: center;">te kafshët</p> <ul style="list-style-type: none"> - 	<ul style="list-style-type: none"> - Testime etj
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM3 (titulli): Kuptojnë që ndërmarrjet</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Shëndeti dhe sëmundjet - Përmirësimi i Mirëqenies së Kafshëve nga Aspekti Praktik - Strategji praktike për të vlerësuar (dhe përmirësuar) mirëqenien 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë sido të zvogëlojnë humbjet për shkak të plagëve, sëmundjeve, mortalitetit, çalimeve dhe problemeve të tjera - Të di rreth trajtimit të fermerëve për kafshët e gjalla, shpezëve dhe peshqve të kultivuar. - Të ofroj një auditimin efektiv praktik, programe rregullatore dhe vlerësimi që do të përmirësojnë mirëqenien 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Identifikimi i potencialit të</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Kushtet sociale - Kontakte njerëzore - Përzgjedhja gjenetike - Ekonomia 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të ketë njohuri për përmirësimet në bujqësi, trajtim, magazinim dhe transportin që do të përmirësojnë produktivitetin e kafshëve - Të ketë ide Të ketë informacione rreth tregu - Ti - Të bëje planifikime për faktorët ekonomikë që mund të përdoren për të përmirësuar si mirëqenien ashtu edhe për zvogëlimin e humbjeve në kafshët e fermave. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul mundëson nxënësve të kuptojnë lidhjet kryesore 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Per realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Kompjuter etj 	

Modulet zgjedhore:

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Menaxhimi i mbeturinave	Nr. 11
Qëllimi	Ky modul ka për qëllim që të krijojë aftësi tek kandidatet për identifikimin e problemeve mjedisore të shkaktuara nga mbeturinat dhe të zotërojnë njohuritë rreth rrugëve alternative të sanimit të këtij problemi.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
1. RM1 (titulli): Kandidatet identifikojnë problemet mjedisore të shkaktuara nga mbeturinat		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathhtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Mbeturinat dhe mjedisi - Mbeturinat e ngurta komunale - Zgjedhja simultane për menaxhimin e mbeturinave të ngurta dhe trajtimin e ujërave të zeza 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Identifikoj rreziqet potenciale me saktësi; - Të dijë rreth përdorimit të pajisjeve, veglave dhe materialeve në mënyrë të sigurt në praktikën e menaxhimit të mbeturinave - Të dijë rreth trajtimit të mbeturinave në mënyrë të sigurt sipas karakteristikave të saj 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
1. RM2 (titulli): Kuptojnë rëndësinë e menaxhimit adekuat të mbeturinave		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathhtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza strategjike e alternativave për menaxhim të mbeturinave 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë për mundësit alternative të menaxhimit të mbeturinave - Aplikoj praktika të qendrueshme rreth menaxhimit të mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
1. RM3 (titulli): Identifikojnë dhe njohin disa nga metodologjitë e deponimit dhe riciklimit të mbeturinave		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Reduktimi i 	Kandidati duhet:	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i

<ul style="list-style-type: none"> - mbeturinave - Riprodhimi - Riciklimi - Adresimi i deponimit të mbeturinave - 	<ul style="list-style-type: none"> - Të dijë cilet janë rregullat e zvoglimit të mbeturinave - Të dijë rregullen e 3 R (reduktimit, riprodhimit dhe riciklimi të mbeturinave) - Ti dijë kriteret e deponisë dhe deponimit të mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Integrojnë njohuritë paraprake nga biologjia dhe ekologjia në adresimin e çështjeve mjedisore që kanë të bëjnë me mbeturinat.</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Mbeturinat dhe shëndeti - Vetëdijësi mjedisor rreth mbeturinave - Menaxhimi i qendrueshem i mbeturinave - Menaxhimi i mbeturinave në të ardhmen 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të tregoj rolin e menaxhimit të mbeturinave në shendet - Të pasqyrojë lidhje ndërmjet ngritjes së vetëdijës dhe menaxhimit të mbeturinave - Të tregoj çka është menaxhim i qendrueshem i mbeturinave - Menaxhon mbeturinat dhe produktet e panevojshme në mënyrën që nuk është e dëmshme për mjedisin 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim; - Prezantime - Testime etj.
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul ka të bëjë menaxhimin e mbeturinave dhe produkteve tjera në mënyrë që të kemi një mjedis të pastër si parakusht për prodhim cilesor të produkteve të ndryshme. 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompjuterët, - Video Projektori, - Mjetet dhe Pajisjet për vëzhgim në natyrë 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Kafshët e shoqërimit	Nr. 12
Qëllimi	Qëllimi i modulit është të analizojë lidhjet ndërmjet njeriut dhe kafshëve të shoqërimit. Arsyet për tu marrë me kafshët e shoqërimit. Njeriu dhe qeni, rroli i qenit në shoqërinë njerëzore nga Shtëpizimi deri më tani. Përdorimi i qenit për qëllime të ndryshme. Roli i maceve në shoqërinë njerëzore. Kafshët tjera që përdoren si kafshë shoqërimi. Rëndësia e pronarëve në njohurit e tyre mbi kafshët e shoqërimit si dhe përfitimet psikologjike shëndetësore dhe të njeriut. Legjislacioni lidhur me mbrojtjen e kafshëve.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimit i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM1 (titulli): Kandidatët do të njohin ndërlidhjet e njeriut dhe kafshëve të shoqërimit analizon çështjet kryesore dhe identifikon llojet e caktuara të kafshëve të shoqërimit rëndësin dhe përdorimin e tyre.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Historia e Kafshët e shoqërimit dhe roli i tyre ne shoqërinë njerëzore, arsyet për të marrë kafshë të shoqërimit . - Lidhjet kryesore midis njeriut dhe kafshëve të shoqërimit - Mënyrat e mbarështimit - 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të sqaroj lidhjet ndërlidhjet në mes njeriut dhe kafshëve të shoqërimit - Të dijë të dallojë sistemet e mbajtjes së kafshëve të shoqërimit - Të dijë llojet tjera të kafshëve të shoqërimit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
- RM2 (titulli Definojnë kuptimin e studimit të kafshëve të shoqërimit, Të kuptoj më mirë për metodat e mbarështimit, mirëqenies për lloje të caktuara.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Industria e Kafshëve të shoqërimit - Racat e qenve dhe maceve dhe karakteristikat e tyre - Infrastruktura për mbajtjen e kafshëve të shoqërimit - Industria e kafshëve të shoqërimit 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë rëndësinë e mbarështimit, mirëqenies për lloje të caktuara. - Të analizojë rëndësinë e industrisë së ushqimit për lloje të caktuara - kafshëve të shoqërimit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		

– RM3 (titulli): Njohin kuptimin e studimit të kafshëve të shoqërimit,		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (përformancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Racat e qenve dhe maceve dhe karakteristikat e tyre - Zgjedhja e një qeni apo mace - Shpendët shoqëruese - Zvarranikët shoqërues - Kuajt si kafshë shoqëruese 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë rreth dëshirës dhe nevojave për lloj të caktuar të kafshëve të shoqërimit - Të ofroj njohuri për llojet e caktuara të kafshëve të përkëdhelura. - Të përshkruaj për ecurinë e përdorimit të kuajve si kafshë e shoqërimit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM4 (titulli): Identifikimi i potencialit të		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Ushqimet dhe të ushqyerit për qen dhe për mace - Kujdesi, menaxhimi dhe trajnimi i qenve dhe maceve - Planifikimi i vendbanimit të kafshëve, dokumentacioni i kafshëve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të ketë njohuri rreth të ushqyerit e kafshëve të shoqërimit - Të ketë ide dhe informacione rreth mbarështimit dhe kushteve të tijë 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj
Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve	- Ky modul mundëson nxënësve të kuptojnë lidhjet kryesore	
Baza materiale e domosdoshme	<p>Per realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Kompjuter etj 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Bletaria	Nr. 13
Qëllimi	Qëllimi i modulit është të sigurojë një pasqyrë të gjerë të biologjisë së bletëve, bletarisë dhe fushës së kërkimit në bletari. Njohja: me rolin dhe rëndësinë e bletëve në shërbim të ekosistemit, praktikat e avancuara të kultivimit të bletëve, bimët mjaltëdhënëse, llojet e zakonshme të mjaltit dhe produkteve të tjera të bletëve, sëmundjet, dëmtuesit e ndryshëm dhe menaxhimi i tyre.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
3. RM1 (titulli): Kandidatët do të fitojnë njohuri themelore mbi morfologjinë dhe fiziologjinë e bletëve dhe habitatin e tyre.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Kuptimi i ciklit jetësor të organizimit të bletëve dhe kolonisë. - Llojet e bletëve - Praktikat e avancuara të kultivimit - Komponentët e koshereve moderne dhe teknikat e aplikuar në bletari. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të sqaroj ciklin jetësor të bletëve (metamorfozat e zhvillimit) - Të përshkruaj jetën sociale të bletëve - Të njoh llojet e bletëve - Të dij rreth habitateve të tyre dhe praktikave të avancuara të kultivimit. - Të njoh llojet e produkteve bletare dhe teknikat e aplikuar në bletari. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një pune praktike apo një hulumtim; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
3. RM2 (titulli): Të kuptojnë rolin e bashkëpunimit të bletarisë me produktet bujqësore lokale, shërbimet e ekosistemit		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Kuptimi i sjelljes së bletës dhe kultura e bletës - Roli i bletës në funksionim të ekosistemeve 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të sqaroj etologjinë e bletës - Kuptojnë rëndësinë e bletëve të mjaltit si pjalmëtorë kritikë si për natyrën ashtu edhe për mjediset natyrore dhe prodhimet e kulturave. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime

		- Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM3 (titulli): Të kuptojnë rëndësinë e menaxhimit të drejtë dhe profesional të bletëve në mardhënie me kushtet klimatike sipas periudhave të vitit.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Menaxhimi me bletët gjatë periudhës pranverore, verore, vjeshtore dhe dimërore. - Bimët mjaltëdhënëse dhe ndikimi i tyre në kullosën e bletëve. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dij mbi menaxhimin e drejtë të bletëve gjatë periudhave të ndryshme të vitit. - Të planifikoj kohën e duhur. - Të merr në konsideratë ndryshmet e temperaturës. - Të kuptoj rëndësinë e përcjelljes së kushteve klimatike dhe planifikimin e ndërhyrjeve në varësi me zhvillimin e bletëve. - Të njoh bimët mjaltëdhënëse dhe ndikimin e tyre në kullosat e bletëve. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një pune praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Të kenë njohuri në identifikimin e sëmundjeve, parazitëve dhe dëmtuesëve të bletëve, trajtimin e tyre dhe mbajtjen nën kontrollë.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Sëmundjet e bletëve, parazitët dhe dëmtuesit. - Identifikimi dhe kontrolli i sëmundjeve të bletëve - Përdorimi i duhur i medikamenteve - Menaxhimi i integruar i dëmtuesve (IPM) 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dij rreth sëmundjeve të bletëve - Të aplikojë medikamente e duhura në mbrojtje të bletëve - Të njoh metoda bashkëkohore të menaxhimit të dëmtuesve - Të ketë monitorim të vazhdueshëm të shëndetit të bletëve 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një pune praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul mundëson njohjen e bletarisë dhe format e menaxhimit të qëndrueshëm të sajë. 	
Baza materiale e domosdoshme	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla për ligjërime të pajisura me video-projektorë - Laboratorë - Mjete dhe pajisje për vizita në terren etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Rritja dhe Menaxhimi i joripërtypsëve (derrave dhe kuajve)	Nr. 14
Qëllimi	Qëllimi i modulit është të zhvillojë dhe forcojë të kuptuarit e pjesëmarrësve për prodhimin dhe menaxhimin e kafshëve joripërtypëse (derrave dhe kuajve).	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
4. RM1 (titulli): Kandidatet do të njohin mirë rëndësinë e mbajtjes derrave/kuajve, mënyrat e rritjes dhe kultivimit të tyre si dhe ekonominë e mbajtjes së tyre		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Rëndësia e rritjes dhe kultivimit të derrave/kuajve në aspektin ekonomik; - Sistemet e mbajtjes së derrave/kuajve; - Infrastrukturën minimale për mbajtjen e derrave/kuajve; 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të di rreth rëndësisë së rritjes dhe kultivimit të derrave/kuajve; - Të vlerësoj qëndrueshmërinë e biznesit të derrave/kuajve; - Të njoh kërkesat për një strehim të mirë të derrave/kuajve; - Të dijë rreth madhësisë dhe lokacionit e ndërtimit të objektit për mbajtjen e derrave/kuajve; - Të vlerësoj strukturën e një ferme të derrave/kuajve dhe karakteristikat e një sistemi të mirë strehimi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
4. RM2 (titulli): Të njohin racat e derrave/kuajve varësisht nga qëllimi i prodhimtarisë, vlerësimin e kondicionit trupor, vlerësimin dhe seleksionimin e tyre varësisht nga qëllimi i kultivimit.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Identifikimin e racave dhe hibrideve të përshtatshme të derrave/kuajve - Vlerësimi i kondicionit trupor - Vlerësimi dhe përzgjedhja e tyre, varësisht nga qëllimi i prodhimtarisë. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të përzgjedh racat apo hibridet adekuate, varësisht nga qëllimi i prodhimtarisë së fermës; - Të vlerësoj individët e rinj që dedikohen për riprodhim; - Të përcjell fazat e procesit të zhvillimit të tyre; - Të vlerësoj gjendjen e tufës në aspektin e shtimit të masës trupore dhe gjendjes shëndetësore. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Demonstrime, - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
RM3 (titulli): Te kenë njohuri për menaxhimin e derrave/kuajve sipas fazave të rritjes dhe menaxhimit të të ushqyerit të derrave/kuajve		

Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Përshkrimi i menaxhimit të përgjithshëm të derrave/kuajve; - Zbatimi i praktikave të duhura të menaxhimit të kategorive të derrave/kuajve. - Kryerja e aktiviteteve të zakonshme të menaxhimit të derrave/kuajve, si pastrimi pas lindjes dhe dezinfektimi dhe këputja e kërhizës, nxjerrja e dhëmbëve të prerës të gicat, injektimi i dozave të hekurit tek gicat, këputja e bishtave, kastrimi i gicave, Të ushqyerit e derrave/kuajve sipas kategorive. 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë praktikat menaxhuese të përgatitjes para dhe pas pjelljes së dosave/pelave; - Të njohë praktikat menaxhuese të rritjes së kategorive të ndryshme të derrave/kuajve; - Të njohë praktikat e higjienës. - Të dijë kërkesat e derrave/kuajve për lëndë ushqyese; - Të njohë principet e përpilimit të racioneve; - Të njohë llojet e racioneve - Të njohë sistemet e të ushqyerit 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Demonstrime, - Testime etj
<p>Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): Integrojnë njohuritë paraprake nga biologjia dhe ekologjia në adresimin e çështjeve mjedisore që kanë të bëjnë me mbeturinat.</p>		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Menaxhimi i shëndetit të derrave/kuajve; - Menaxhimi i prodhimit, riprodhimit; - Mbajtja e shënimeve; 	<p>Kandidatët duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të njohë marrjen e masave të nevojshme parandaluese dhe kontrolluese për të mbrojtur derrat/kuajt; - Të njohë simptomat e sëmundjeve të derrave/kuajve; - Përgatitja e produkteve të derrave për treg; - Shënimet për rritjen; 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime, - Demonstrime, - Testime etj
<p>Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul duhet të përfshij komponentët kyçe në rritjen dhe menaxhimin e derrave/kuajve 	
<p>Baza materiale e domosdoshme</p>	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salla ligjërimi - Laboratorë - Ferma të derrave/kuajve. - Pajisje mobile etj. 	

PËRSHKRUESI I MODULIT		
Titulli dhe numri	Pjelloria e tokës dhe plehërimi	Nr. 15
Qëllimi	Ky modul ka për qëllim që të krijojë aftësi tek kandidatet për fitimin e njohurive të vetive bazë të tokave, pjellorinë e tyre, plehërimin e tokave dhe menaxhimin e plehrave.	
Kohëzgjatja e modulit dhe kreditë	100 orë mësimore, 5 kredi	
Kërkesat për qasje në modul	Shkollim paraprak (nga arsimi i mesëm dhe profesional)	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
2. RM1 (titulli): Kandidatet identifikojnë vetitë kryesore të tokave		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës), njohuritë, shkathhtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Toka si sitëm trefazor, zhvillimi dhe përbërja e saj - Vetitë fizike të tokës - Vetitë kimike të tokës 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - ti dalloj faktorët kryesore të formimit të tokës; - Të dijë rolin e fazave të tokës, praktikat e menaxhimit të mbeturinave - Të njohë dhe bëjë dallimin mes vetive kimike e fizike të tokës 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
2. RM2 (titulli): Kuptojnë rëndësinë e qarkullimit të elementeve ushqyese në natyrë		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës) njohuritë, shkathhtësitë dhe kompetencat	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Materia organike dhe organizmat e tokës - Ruajtja e materies organike dhe menaxhimi i saj - Cikli bio-gjeo-kimik i elementeve në sistemin tokë-bimë 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë për rolin e materies organike dhe menaxhimin e saj - Të kuptoj mënyrën e qarkullimit të elementeve ushqyese dhe energjisë në ekosistem 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit		
2. RM3 (titulli): Identifikojnë tokat e Kosovës dhe pjellorinë e tyre		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit (performancës)	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Llojet e tokave në Kosovë - Vlerësimi i tokave në relacion me të ushqyerit e bimëve. 	Kandidati duhet: <ul style="list-style-type: none"> - Të dijë llojet kryesore të tokave në Kosovë - Të mund të vlerësoj pjellorinë e tokës - Ti dijë përdorimin e metodave fushore për vlerësim të tokave 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me

		shkrim - Prezantime - Testime etj.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit RM4 (titulli): kandidatët fitojnë njohuri rreth plehrave dhe menaxhimit të tyre si dhe legjislacionit në Kosovë dhe BE për plehra, tokë dhe ujë.		
Përmbajtja	Kriteret e vlerësimit	Instrumentet e vlerësimit
<ul style="list-style-type: none"> - Plehrat organike dhe menaxhimi i tyre - Plehrat inorganike - Plehërimi në bujqësi alternative - Plehrat dhe mjedisi, korniza legjislative 	<p>Kandidati duhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të kuptoj rolin e plehrave në të ushqyerit e bimëve - Të jetë në gjendje të aplikoj në praktikë plehërimin duke mbajtur balancën e elementeve ushqyese në tokë - Të njohë ligjet në Kosovë dhe BE, në relacionin tokë, pleh bimë. 	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti me shkrim i një punë praktike apo një hulumtimi; - Të shprehurit me gojë; - Të shprehurit me shkrim; - Prezantime - Testime etj.
Udhëzimet për zbatimin e modulit dhe për vlerësimin e kandidatëve	<ul style="list-style-type: none"> - Ky modul ka të bëjë me njohuritë bazë për tokat, plehrat dhe menaxhimin e tyre si parakusht për prodhim cilesore të produkteve të ndryshme dhe njëkohësisht që të kemi një mjedis të pastër dhe të qëndrueshëm. 	
Baza materiale e domosdoshme	<p>Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompjuterët, - Video Projektori, - Mjetet dhe Pajisjet për vëzhgim në natyrë 	